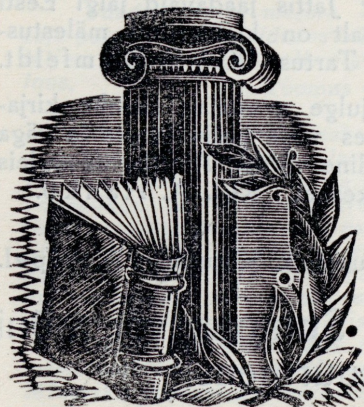

SURMEESTE SELÜOOD

annavad lugejale
teadmisi, eeskujusid,
julgest ja usku ellu

EESTI KIRJANDUSE SELTS

6 15134957

1936. aastal

ilmub 6 elulugu à 130—160 lk.

järgmisest valikust:

Nietzsche. Üliinimese kuulutaja, vanade käsu-
laudade lõhkuja, uute otsija. Filosoof,
kelle kõiki mõtteid pole tarvis kõigil teada, kuid
keda iga haritlane tunneb kas otseselt või kaudselt.
Kirj. F. Toomus, läbi vaadanud dr. A. Koort.

Richelieu. Geniaalne poliitikamees. Elulugu
tutvustab meid XVII saj. poliitika-
kunstiga Prantsuse kuningriigi hiilgeaegadest.
Kirj. A. Söödor.

Dostojevski. Inimhinge sügavamate salaur-
gaste tundja. Ta tee viis läbi
sunnitöö kuulsusele. Kirj. O. Urgart.

Gustav Adolf. Üllas kaju kuningate hulgas.
Jättis jäädavaid jälgi Eesti
arengusse, mida osalt on kviteeritud mälestus-
samba püstitamisega Tartus. Kirj. E. Blumfeldt.

Stanley. Aafrika julge avastaja; ajalehe kirja-
saatja, kes väga palju julges ja väga
palju saavutas. Alaline võitlus Aafrika džungleis
vaenuliste neegrите keskel. Kirj. A. Hanko.

Delacroix. Suur kunstnik. Kirjutanud A. Aspel.

Goethe, Cicero, Spinoza või mõni
eesti suurmees.

Järjekord oleneb käsikirjade valmimisest.

Vt. tellimistingimusi lk. 11.

Biograafia, kui see hästi kirjutatud, on nagu romaan, mille tegelaseks usutav kangeline. Biograafia ei tarvitse olla vähema väärtusega kui romaan, kui „ilukirjandus“; on ta aga hästi kirjutatud, siis võib temaga võistelda vaid väärtuslik romaan. Suurte meeste elulugusid peetakse iseäranis tähtsaks noorsoole. Aga ons nad neile ülearused, kes nooreast väljas?!

Hästikirjutatud suurte meeste elulood pole vooruste registreerimine. Neis näeme inimesi suures formaadis kõigi vooruste ja ebavoorustega, mis suurele formaadile kõigiti vastavad. Vaadelda suurt inimest — see annab ikka suure elamuse ja on vist ka õpetlik.

Ed. Hubel — „Päevaleht“ 8. IX 1930.

Mis on romaanid muud kui elulood, ütles kusagil Samuel Smiles. Ja sama õigusega võime öelda: mis on elulood muud kui romaanid. Inimsaatusi, nende kujunemist, inimeste laadi, nende pingutust ja loomingut kujutavad nad mõlemad. Meid kisuvad kaasa väljamõeldud isikud ja nende saatused; miks ei peaks meid kaasa kiskuma need saatused, mis käejälje on jätnud sadadele, sageli tuhandetele aastatele. Mõned on inimkonna ajaloo uutesse roobastesse sundinud, olgu riigimeestena, mõtlejatena, õpetlastena või leiduritena. Elulugu on ainult täiendamata ja elustamata fantaasiast, ta on valjult tõepärane, ta ei idealiseeri, vaid jutustab seda, mis oli. —

Tundes suurte meeste elulugusid mõistame paljusid asju paremini, nähes idudes tekkivat ideid ja tahteid, millel hiljem otsustav mõju oli, olgu poliitilises või kultuuri ajaloos.

Fr. Toomus — „Uus Eesti“ 1. XII 1935.

Meie päevil kirjutatakse Euroopas kord jälle palju autoriteedist, juhust, kangelasest, suurest inimesest. Tõusevad uued juhid poliitikas ja muudel aladel ning töotavad võimalikku ja võimatut. Neid rutatakse jumaldama või täiesti mõjuta kergatsiteks naeruvääristama, neilt oodatakse liiga palju või liiga vähe — ainult harva suudetakse suhtuda neisse asjalikult. Ja ometi peaks püüdma viimast, sest seni kui me kergesti satume pimesi jumaldama või mõnitama, on inimeste vahelised suhted täis üleliigseid pinevusi.

Üheks vahendiks, mis lähemale viib süvendatud inimestetundmisele, on kahtlemata elulookirjelduste lugemine. Mineviku suurustega tutvudes teritub me pilk kaasaegsete mõistmiseks. Ja meilgi ei ole elulookirjelduste ala enam täiesti söödis, tänu peamiselt Eesti Kirjanduse Seltsi väljaannetele.

L. A. — „Postimees“ 1. IV 1935.

1935. a. aastakäik.

№ 1 (24). **William Ewart Gladstone.**

Liberaalne Inglise riigimees, kes alati silmas pidas rahva ja riigi kasu ja ei väsinud võitlemast. 152 lk.
7 pildiga. Kirjutanud L. Anvelt.

Gladstone uskus, et ülim vara ja ühtlasi loomuliku elu pant on v a b a d u s. Seejuures ta arvestas korravajadust, õiguslikkust, kohustusi riigi ja teiste rahvaste vastu. — „Seda teost lugedes nagu iseenesest kerkib Gladstone'i kõrvale meie iseseisvusaja suurkuju ja praegune hallpäine riigijuht K. Päts ja meil on rõõm neid võrrelda mitmestki küljest ning leida võrduvaid, kuigi mõnevõrra erinevaid väärtusi viimasegi juures. — Seda raamatut lugeda on nauding.“

H. V. — „Virumaa Teataja“ 7. X 1935.

№ 2 (25). **JAMES COOK.** Vaikse ookeani vallutaja.
Tõlk. ja täiend. A. Hanko.
152 lk., 10 pildi ja 1 kaardiga.

Oma pika elu jooksul purjetas Cook 34 aastat maailma-meredel, avastades uusi maid, tungides lõunasse ja põhja igavese jääni, kaardistades, kirjeldades, võideldes metslastega ja oma madruste taipamatusega. Cook on kangelane kujult, iseloomult ja tegudelt. Ta on sündinud merisõitja, kes sai üle ohtlikemaist olukorrist, keda kaua hoidis saatuse käsi, kuid kelle lõpuks tapsid inimessööjad päikeseküllastel õitsvail saaril.

№ 3 (26). **James Watt.** Aurumasina leiutaja.
132 lk., 10 pildiga.

Kirj. G. Põldmaa ja E. Kilksion.

Watti elulugu on väga kujukas näide leiutajate saatusest: poisike õpib tööd tegema, harjub juurdlema, teotseb ikka ühe ja samaga, ei lase end millestki kõrvale meelitada — ja jõuab ideeni, mis on õnnistuseks inimsoole. Kuid nüüd alles hädad algavad: sajad takistused on teel, ammu oleks oodata äraväsimist, kuid oma töö on leiutajale toeks ja jõuandjaks ja ta murrab takistustest läbi, kuigi head põlve sissetulekute mõttes silmad ei näe. Aurumasin pani aluse tehnika-ajastule, käesolev raamat näitab selle sündi ja leiutaja saatust.

1935. a. aastakäik.

№ 4 (27). **Jeanne d'Arc**. Prantsusmaa rahvusangelane. 152 lk. 6 pildi ja 2 kaardiga. Kirj. F. Dreverk.

Jeanne oli sõjapühak, järelikult teoinimene, mitte unistaja. Selle noore tütarlapse suurteod toimusid meeste seas ja meeste abistamiseks. Ühelt poolt juhtis ta mehi — prantsuse vägesid — ning aitas võimule mehi — prantsuse kuninga ja tema pooldajad; teiselt poolt võitles ta meeste — Prantsusmaale vaenuliste inglaste — vastu. Pole siis ime, et tekkis olukord, kus prantslased Jeanne'i pühakuna austasid, inglased teda nõiana vihkasid. — Veel praegugi kehatub Jeanne d'Arc'is Prantsusmaa üksmeele ja seesmise tervikluse idee.

M. Sillaots — „Eesti Naine“ nr. 1, 1936.

№ 5 (28). **AUGUSTINUS**. Suure usuvõitleja elu ja vaated. 144 lk. Kirj. J. Hiemets.

Augustinust hinnatakse suureks seepärast, et ta oli kõigepealt suur inimene, kes lakkamatult otsis elutõde ja kes palju leidis. Ainult seepärast on tagasihoidlik mees Põhja-Aafrika rannikult tõusnud maailma suurmeeste esiritta, kes praegugi mõjub veel viljastavalt paljudesse. Tema vahelduva elukäigu tagaseinana tõuseb lugeja ette haritud maailma elu 1500 a. tagasi.

№ 6 (29). **Jaan Poska**. Eesti juhtiv riigitegelane. 160 lk., 10 pildiga. Kirj. Ed. Laaman.

J. Poska elulugu E. Laamani sulest on igatahes õnnestunud teos. Riigitegelase elulugu on selles mõttes tänuväärne aine, et ta pakub võimalusi ka laialisemaks olustikukirjelduseks. Eriti kui elukäik läbib nii tuuliseid ja murrangulisi aastaid, nagu seda olid J. Poska eluaastad. Seepärast kõne all olev teos ei olegi paljas elulugu, see on ühtlasi nagu mingi põnev romaan meie omariikluse ettevalmistamisest, saabumisest ja kindlustamisest.

Kui Poska ootamatult 1920. aastal suri, seisis lehtedes, et „Jakobsoni surmast saadik ei ole Eestil suuremat leina olnud“. Teiselt poolt peab aga tähendama, et suhteliselt mõnegi teise tegelasega tuntakse meil Poskat eriti noorema generatsiooni hulgas õige pealiskaudselt. Käesolev teos täidab seega ühe olulise lünga.

Raamat on esitatud elavalt, plastiliselt. Isiklikud mälestused kaasaegseilt toovad elavust juurde.

V. H. — „Õpetajate Leht“ nr. 6, 1936.

1934. a. aastakäik.

№ 1 (18). **Elias Lönnrot.** Soome rahvuskultuuri rajajaid. 164 lk., 12 pildi ja 1 kaardiga. Eestind. A. Palm.

„Elias Lönnrot“ on eriliselt soovitatav noorsoole, kes otsib ideaale, sest Lönnroti oma asja läbiviimine ning eesmärgile ohverdud elukäik on suurejoonelisemaid, mida on teada suurmeeste elulugudest.

P. Ariste — „Eesti Kirjandus“ nr. 7, 1934.

№ 2 (19). **Richard Wagner.** Uute kunsti-ideaalide taotleja. 7 pildiga. 152 lk. Kirj. K. Leichter.

Wagner elas mitte üksnes muusikale, kuigi ta on muusikaelu suuremaid kujusid, ta taotles luua ka uut inimest ja uut vaimuelu. Ta plaanitses ja teostas grandiosseid ettevõtteid, ta sattus erakordseisse seiklustesse.

№ 3 (20). **Jakob Hurt.** Eesti ärkamisaja suurkujusid. 148 lk., 12 pildiga. Kirj. J. Mohrfeldt.

Raamat annab ülevaatliku pildi J. Hurda elukäigust, iseloomu-arengust ja elutööst, õpetades meid Hurta hindama kui inimest ja suurt töötajat eesti avaliku elu laval, eriti muidugi kui eesti vanavara väsimatut kogujat ning talletajat.

M. Sillaots — „Eesti Naine“ nr. 6, 1934.

№ 4 (21). **Cervantes.** Geniaalne kirjanik ja ennastohverdav isamaalane. 161 lk., 6 pildiga. Kirj. J. Kurfeldt.

See on vana lugu geeniuse viletsusest, lugu sellest, et suurvaimu kandev keha peab enne surema, alles siis tulevad kuulsus, au ja kõik maapealsed head asjad, alles siis, kui need geniaalsed ajud ja närvid on ussiroog.

A. Adson — „Kunst ja Kirjandus“ nr. 45, 1934.

№ 5 (22). **Caesar.** Mees, kes painutas oma tahte alla rahvaid. 140 lk., 1 pildi ja 6 kaardiga. Kirj. F. Toomus.

Caesar oli diktaator, kes hävitas vana ja kujundas uut ja keda on peetud õnnistuseks ning needuseks. Eriti tänapäeval on huvitav jälgida selle suure isiku võimuletungi ja võimulepääsu ning tulemusi, mis ulatuvad meie päevadeni.

№ 6 (23). **Michael Faraday.** Iseõppija-füüsik, kes on andnud maailmale rea põhjanevaid leiutisi. 140 lk., 10 pildiga. Kirj. E. Kilkson.

Faraday peavoorseks oli: väsimatult töötada, mitte raisata energiat igale poole, vaid koondada kõik ühte punkti, mõtelda iseseisvalt ja mitte kõikuda teiste arvamuste järgi. Tema elu õpetab enesele ustav olema ja oma ülesannet täitma võimalikult hästi, et õigustada oma elu maailmas.

1933. a. aastakäik.

Nõ 1. Roald Amundsen. Kirj. A. Hanko.

Päikesepaisteline, teotahteline ja tugev iseloom, kellele väiklus on võõras ja kellele puhkuseks on pingutuste vaheldus — see on Amundsen. Rasked uurimisretked polaarjääs ja lumetormides ning tähtsad avastused — see on ta elutöö. 5 pildi ja 2 kaardiga. 152 lk.

Nõ 2. Isaac Newton. Kirj. J. Lang ja D. Rootsman.

Newton pühendas oma elu ainult uute tõdede leidmisele, mitte hoolides teiste kiitusest või laitusest. Ta andis inimsoole maailma ehitusest uue kujutluse ja uued seadused, mis püsivad tänapäevani. Tema tööd teistelgi aladel olid uueks valguseks. 20 pildiga. 124 lk.

Nõ 3. Muhamed ja Islam. Kirj. H. Holma ja V. Barthold, tõlk. F. Tuglas.

Lihtsast araablasest sai oma rahva usuline juht ja praegu mitmesajale miljonile kuuluva usundi isa, — selle jälgimine on huvitav ja õpetlik. Ühtlasi näidatakse, kuidas ja miks uus usund suutis võita poolehoidjaid ja vallutada rahvaid. 13 pildi ja 1 kaardiga. 140 lk.

Nõ 4. Abraham Lincoln. Kirj. A. Montgelas. Tõlk. E. Roos-

President, kes elas ainult oma rahvale, kes püüdis mõista, mis on õige ja õiglane, ja isegi surma ähvardusel ei taganenud siis sellest. Andis neegritele ühendriiges vabaduse ja maksis oma õnnistusrohke tegevuse surmaga.

6 pildi ja 1 kaardiga. 144 lk.

Nõ 5. Honoré de Balzac. Kirj. B. Linde.

Selle geniaalse ja paljuloetud kirjaniku maine elu on mitmekesine ja täis erakordsusi: ta on olnud trükikoja-omanik, kirjastaja, ajakirjade väljaandja, kohtu poolt võlgade pärast tagaetatav, ärispekulatsioonide septsitseja, vanade kunstiesemete kokkuostja, tormiline armastaja.

6 pildiga. 132 lk.

Nõ 6. Ignatius Loyola. Kirj. prof. P. Treiberg.

Elurõõmsa rüütlina algas Loyola paljutöötavat elu, usklikuna tahtis ta siis mungaelu elada teiste teenimises ja raskustes, kuid tema suured isiklikud võimed viisid tema niikaugemale, et ta lõi organisatsiooni — jesuiitide ordu —, mis on etendanud Euroopas väga tähtsat osa, ja selle kaudu õpime teda tundma kui väga tähelepanavat teoinimest.

10 pildiga. 164 lk.

Suurmeeste elulugude seeria kaustas ja välimusega varem ilmunud elulood, mis on paigutatud järgmiste numbrite alla:

- Nr. 7. J. V. Lehtonen: VICTOR HUGO. Suure kirjaniku ja vabaduse eest võitleja elulugu XIX saj. poliitilise elu tagapõhjal. 6 pildiga. Tõlk. Fr. Tuglas.
- Nr. 8. S. A. Žebelev: ALEKSANDER SUUR. Maailma kuulsaim väejuht ja vaimustavam teoinimene. 1 pildiga. Tõlkinud Rich. Kleis.
- Nr. 9. S. Fodor: EDISON. Maailma suurima leiutaja elukäik, alatine tööpingutus ja leiutiste saamislugu. 6 pildiga. Hind 1 kr. 50 s. Tõlk. A. Suik.
- Nr. 10. J. W. Mackail: VERGILIUS ja tema tähendus nüüdismaailmale. Rooma ideaalide kehastaja kirjanduses ja inimsuse ülim laulik, kes elanud 2000 a. tagasi. Värvilise pildiga. Tõlk. A. Oras.
- Nr. 11. V. Tarkiaainen: ALEKSIS KIVI. Kuidas vaesusega võideldes lihtsast külapoisist sai soome suurim kirjanik. Tema looming ja eluvõitlus. 5 pildiga. Tõlk. A. Palm.
- Nr. 12. H. Drouin: LOUIS PASTEUR. Keemiku ja ühtlasi arsti elu, kes võitnud palju hädasid, muu seas ka marutõve. 3 pildiga. Tõlk. A. Laur.
- Nr. 13. A. Heilborn: DARWIN. Suure töömehe elu, kes oma haigusi arstis tööga ja kes oma õpetusega andnud maailma vaimuelule teise suuna. 4 pildiga. Hind 1 kr. 50 s. Tõlk. A. Tamm.
- Nr. 14. C. S. Jones: WASHINGTON. Mees, kes väga rasketes oludes organiseeris sõjaväe, juhtis seda visadusega kuni võiduni, tõi iseseisvuse Ameerika Ühendriikidele ja oli esimene president. 2 pildi ja kaardiga. Tõlk. O. Truu.
- Nr. 15. R. Rolland: MICHELANGELO. Maailma ühe suurima kunstniku elu. Vaimuinimene kõige puhtamal kujul, kes kunagi ei arvestanud elu reaalsusi. 6 pildiga. Hind 2 krooni. Tõlk. M. Lepik.
- Nr. 16. R. Rolland: BEETHOVENI ELU. Maailma suurim muusikamees, kes oli kurt, kuid siiski oma eluülesanded täitis hiilgavalt. 5 pildiga. Hind 1 kr. 50 s. Tõlk. J. Semper.
- Nr. 17. F. J. Snell: GARIBALDI. Sõjakangelase ja isamaalase romantiline elu, kes võitles Itaalia vabaduse eest ja ühendas Itaalia tervikuks. 1 pildi ja kaardiga. Tõlk. L. Luiga.

Numbri tavaline hind 1 kr. 75 s., köites 50 s. kallim.

Teisi EKS-i elulugusid :

A. KALLAS: TÄHELEND (KOIDULA ELULUGU).
Tõlk. Fr. Tuglas. Teine uuendatud trükk. 19 pildiga. 280 lk.
Hind 3 kr. 50 s., köites 5 kr.

Aino Kalda põhjalik uurimus, millena esineb ta Koidula elulugu, ei ole kaugeltki kuiv faktide loetelu, vaid sügavalt ja üleni tihedalt hingestatud teos, mis lugejat kütkestab ning kisub kaasa vahetu jõuga.

CREDO — Taluperenaine nr. 7, 1929.

A. JÜRGENSTEIN: C. R. JAKOBSONI ELU JA TÖÖ.
9 pildiga. 116 lk. Hind 1 kr. 30 s., kal.-köites 2 kr. 80 s.

Siin kõneleb mees oma elu tähelepanekute ja oma vääramatute tõekspidamiste najal, s. o. mees, kes kõne all oleva ajajärgu ise kõige suurema innuga läbi on elanud ja kes kõik selle, mis ta jutustab, on osava ning tundja tähelepanijana vaimselt läbi „seedinud“.

M. MARTNA — Postimees 15. IX 1925.

A. RAAG: ELISABETH ASPE ELU JA LOOMING.
4 pildiga. 78 lk. Hind 1 kr., kal.-köites 2 kr. 50 s.

Mis puutub essee kriitilisse külge, siis on autor suhtunud oma ülesandesse märgitava hoole ja asjalikkusega. On läbi töötatud palju senitundmatut materjali — näiteks E. Aspe päevik — ja selle põhjal püütud jõuda lähedale kirjaniku loomingu tuumale ja lähtekohtadele.

Rj. — Postimees 25. I 1930.

R. ROLLAND: TOLSTOI ELU
Tõlk. K. Martinson. 1 pildiga. 178 lk. Hind 2 kr., kal.-köites 3 kr. 50 s.

Haarav on see teos oma napolis, tõsisel väljenduses, haarav kahe isiku tõttu, nii Tolstoi kui Rolland'i tõttu.

F. D. — Vaba Maa 12. X 1928.

K. MAUROIS: ARIEL ehk SHELLEY ELULUGU
Elulooline romaan. Tõlkinud L. Raudsep p. 372 lk. Hind 2 kr. iluköites 2 kr. 50 s.

See on imeline raamat! Põnevaim romaan ja hoolikas elulugu ühtlasi. Romaan üle 100 aasta tagasi elanud inglise romantikust Percy Shelley'st — ta lapsepõlvest, noorusest, kooliskäimisest, elust; ta vahekorrast isaga, armumisest, sõpradest, mõlemast naisest, vahekorrast Byroniga, surmast.

A. Palm — E. Kirjandus 1930.

Vt. ka W. Bousset: **Jeesuse elu ja õpetus.** Elav Teadus nr. 9. 116 lk. Hind 1 kr., iluköites 1 kr. 50 s.

Seeria „Suurmeeste Elulood“.

Nr. 1.	A. Hanko: Roald Amundsen	H.	1.50
„ 2.	J. Lang ja D. Rootsman: Isaac Newton	„	1.50
„ 3.	H. Holma ja V. Barthold: Muhamed ja islam	„	1.50
„ 4.	A. Montgelas: Abraham Lincoln	„	1.50
„ 5.	B. Linde: Honoré de Balzac	„	1.50
„ 6.	P. Treiberg: Ignatius Loyola	„	1.50
„ 7.	J. V. Lehtonen: Victor Hugo	„	1.75
„ 8.	S. A. Žebelev: Aleksander Suur	„	1.75
„ 9.	S. Fodor: Edison	„	1.50
„ 10.	J. W. Mackail: Vergilius	„	1.75
„ 11.	V. Tarkiainen: Aleksis Kivi	„	1.75
„ 12.	H. Drouin: Louis Pasteur	„	1.75
„ 13.	A. Heilborn: Darwin	„	1.50
„ 14.	C. Sh. Jones: George Washington	„	1.75
„ 15.	R. Rolland: Michelangelo	„	2.—
„ 16.	R. Rolland: Beethoveni elu	„	1.50
„ 17.	F. J. Snell: Garibaldi	„	1.75
„ 18.	O. A. Kallio: Elias Lönnrot	„	1.50
„ 19.	K. Leichter: Richard Wagner	„	1.50
„ 20.	A. Mohrfeldt: Jakob Hurt	„	1.50
„ 21.	J. Kurfeldt: Cervantes	„	1.50
„ 22.	F. Toomus: Caesar	„	1.50
„ 23.	E. Kilkson: Michael Faraday	„	1.50
„ 24.	L. Anvelt: William Ewart Gladstone	„	1.50
„ 25.	D. Byström: James Cook	„	1.50
„ 26.	G. Pöldmaa ja E. Kilkson: James Watt	„	1.50
„ 27.	F. Dreverk: Jeanne d'Arc	„	1.50
„ 28.	J. Hiimets: Augustinus	„	1.50
„ 29.	E. Laaman: Jaan Poska	„	1.50
„ 30.	F. Toomus: Friedrich Nietzsche	„	1.50

SUURMEESTE ELULOOD

Seni-ilmunud numbrite

soodustatud tellimistingimused:

3 eri raamatut 4 krooni, 6 eri raamatut 7 kr. 50 s.
6 eri raamatu hinda kr. 7. 50 võib tasuda ka osakaupa:
kr. 3.—, 2.50, 1.25 ja —.75. Kummagi esimese osa-
maksu tasumise järel saadetakse välja 2 raamatut,
kummagi viimase osamaksu tasumise järel 1 raamat.
Iluköide 50 senti eksemplari pealt ja 2 kr. 50 s. 6 eks.
pealt. Rahvaraamatukogu köide 40 s. eksemplar.

AASTAKÄIGU TELLIMISTINGIMUSED:

Aastakäik	6 nr-t	Kr. 7.50	Aasta tellimishinda	Kr. 7.50
Poolaastas	3 „	„ 4.—	võib tasuda osakaupa:	
Üksiknumber	„	1.50	Tellimisel	Kr. 3.—
			1. aprilliks	„ 2.50
Iga numbri iluköide .	„	— .50	1. juuliks	„ 1.25
			1. oktoobriks	„ —.75

Numbrid ilmuvad umb. 1½ kuu tagant, pikema vaheajaga kesksuvel.

Tellida võib kõigist postkontoreist, raamatukauplusist. Eesti Kirjanduse Seltsi usaldusmeestelt ja otseteed Seltsilt. makstes raha Seltsi posti jooksvale arvele nr. 20—36.

EESTI KIRJANDUSE SELTS TARTUS

SUURTURG 12, TEL. 6-01.

Suured isikud läheksid järeltulevaile põlvedele kaotsi, kui poleks elulugusid. Jääksid küll nende looming ja töö, kuid sealjuures ei näe silm enam loojat. Elulugu elustab suurmehe sadade ja tuhandete aastate vahemaa tagant.

Elulugu on suur tarkusesalv: ta näitab suurte tegude tegijat elava isikuna, tema elu arenemist lapsepõlvest kuni surmani, näitab, kuidas asuti omale õigele teele, kuidas võideldi, kuidas jõuti eesmärgile; pakub palju teadmisi, tutvustab leiutusi, ajaloolisi sündmusi, võõraid maid ning rahvaid, kirjanduslikke ja kunstiteoseid, maailma juhtivaid õpetusi; viib meid tagasi aegadesse, millal elul oli teine pale ja peades ning südames teine vaim.

Elulugudes on kokku võetud maailma kõige suuremad nähtused.

Elulugu on rikka mineviku helde kink tänapäeva inimesele.

Elulugudes peegeldub maailma senise arengu võitlusrohke tee. Maailma edasiviijaiks on aga suurmehed ja tihti peale oma elu hinnaga.

Keegi prantsuse kunstnik on Cervantese pildi alla kirjutanud: „Ta parandas oma ajastut ja suri viletsuses.“ Neis sõnus on suur lohutus nii hästi Cervantesele enesele kui ka teistele inimestele. Mõelgem ometi järele: ta parandas inimesi ja suri ometi loomulikku surma! Aga kuidas suri Kristus või Sokrates, kui nad katsusid ka oma ajastut parandada?

A. H. Tammsaare — „Vaba Maa“ 24. X 1934.

G. Roht'i trükk, Tartus 1936.